

Trận Ấp Bắc

(từ 2 - 3-1-1963)

Cuối tháng 12/1962, tin tức tình báo cho biết một lực lượng VC khoảng 2 Đại đội đã hiện diện tại Ấp Tân

Thới đồng thời cũng phát giác được vị trí một đài phát thanh của cộng sản trong vùng cách Ấp Bắc khoảng 1.5km về hướng Tây Bắc.

Ấp Bắc là một địa danh thuộc xã Tân Phú Trung quận Cai Lậy Tỉnh Kiến Tường cách Sài Gòn 65km về hướng Tây Nam và cách Mỹ Tho 27km về hướng Tây Bắc cách QL-4 khoảng 5km. Ấp Tân Thới ở về phía Bắc của Ấp Bắc liền nhau như hình cánh cung và ngăn đôi bởi Rạch Ấp Bắc. Trong thôn ấp nhiều nhà dân xen kẽ với những vườn cây ăn trái sầm uất và nhiều mương rãnh thuận lợi cho việc ẩn nấp phòng thủ của quân CS.

Tướng Huỳnh văn Cao vừa được Tổng thống Ngô Đình Diệm chỉ định làm Tư lệnh Vùng 4 Chiến Thuật nên bàn giao cho Đại tá Bùi Đình Đạm chức vụ Tư Lệnh SĐ7BB. Đại tá Bùi Đình Đạm và Cố Vấn John Paul Vann cấp tốc soạn thảo kế hoạch hành quân mang tên Đức Thắng I sẽ bao gồm 3 mũi để tấn công tảo thanh hai mục tiêu này với sự yểm trợ của trực thăng Hoa Kỳ.

- Cánh thứ nhất là Tiểu Đoàn 1/11/7BB trực thăng vận xuống phía Bắc của Ấp Tân Thới
- Cánh thứ nhì gồm 2 Đại Đội Bảo An thuộc Tiểu Khu Định Tường sẽ tiến song song đánh vào phía Nam của Ấp Bắc
- Cánh thứ 3 gồm 13 thiết vận xa M113 chở 1 ĐĐ bộ binh tiến thẳng vào Ấp Bắc từ hướng Tây. Các M113 này đều trang bị đại liên 50 (12ly7) có một chiếc gắn thêm súng phun lửa
- Để yểm trợ hỏa lực cho các đơn vị này là nhờ pháo binh và không quân yểm trợ
- 2 Đại Đội BĐQ do tàu Hải Quân chuyên chở từ Kinh Ba tiến vào vùng hành quân làm lực lượng trừ bị.

Lực lượng địch:

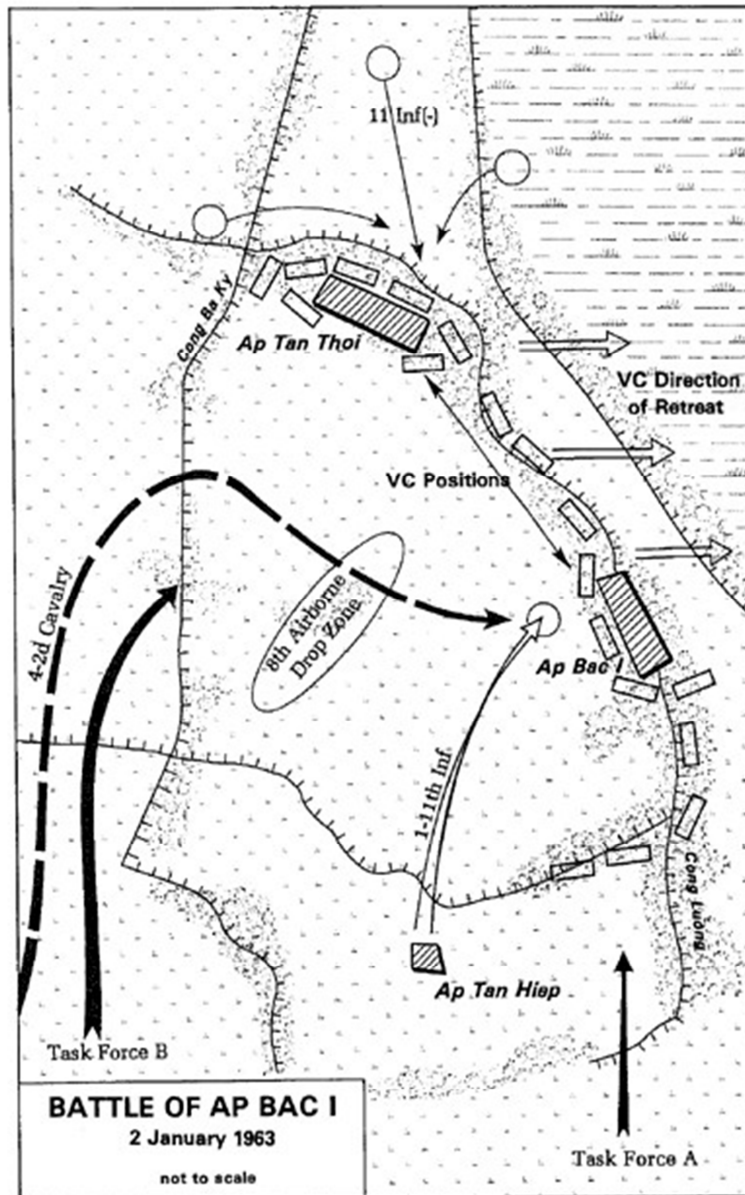
- Tiểu đoàn Chủ Lực Tỉnh Mỹ Tho 514 do Mười Điệp chỉ huy
- Tiểu đoàn Chủ Lực Miền 261 do Bảy Đen chỉ huy
- 1 Trung Đội Du Kích quận Châu Thành
- 1 khẩu đội súng cối 60ly.

Lực Lượng VNCH:

- Chỉ huy mặt trận: Đại tá Bùi Đình Đạm – Tư lệnh SĐ7BB
- Tiểu Đoàn 1/Trung Đoàn 11/Sư Đoàn 7BB (trực thăng vận)
- Chi Đoàn 4/Thiết Đoàn 2 Kỵ Binh (15 Thiết Vận xa M113, Đại úy Lý Tông Bá chỉ huy)
- 2 ĐĐ Địa Phương Quân của Tiểu Khu Định Tường
- 2 Đại Đội BĐQ án ngữ trên kinh Nguyễn Tấn Thành
- 2 Đại Đội/TĐ8ND.

Diễn Tiến:

VC cần phải gây dựng lại uy tín và tinh thần cán binh đã mất trong vài tháng trước khi tiểu đoàn Chủ Lực 502 bị tổn thất hàng trăm quân tại ranh giới Mỹ Tho-Sa Đéc trong trận đụng độ ác liệt với Chi Đoàn 7 Thiết Quân Vận vào ngày 18 tháng 2 năm 1962. Trong trận đánh này, một nửa quân số của TĐ502 bị loại ra khỏi vòng chiến ngay trong những giờ phút đầu tiên của trận đánh, một nửa còn lại đã phải ngụp lặn trong cánh đồng ngập nước để tìm cách chém về trong đêm tối nhưng hầu hết đều bị bắt sống.

Phóng đồ trận Ấp Bắc

Ngày 31/12/1962 VC bắt ngờ tung 2 ĐĐ 1/514 địa phương tỉnh Mỹ Tho do Mười Điệp chỉ huy đến chiếm ấp Tân Thới, ĐĐ1/261 thuộc quân khu 8 do Bảy Đen (Đặng Minh Nhuận) chỉ huy và một trung đội du kích Châu Thành Mỹ Tho đến chiếm giữ Ấp Bắc, tất cả những đơn vị này đều do Hai Hoàng (tên thật là Nguyễn Văn Điều) tổng chỉ huy. Ngoài ra còn có thêm Tiểu Đoàn Tây Đô trên đường di chuyển một số vũ khí để

chuẩn bị thành lập một đơn vị mới Chủ Lực tại khu 2 Đồng Tháp do Lê Quốc Sản ngoài Bắc vào làm Tư lệnh, từ Trà Vinh vừa về đến Mỹ Tho đóng tại kinh Năng thì bị phát giác.

Lực lượng Cộng quân thật sự vào khoảng 350 tay súng của cả hai Tiểu đoàn 514 địa phương và 261 Chủ lực (không kể TĐ Tây Đô) được trang bị hỏa lực hùng hậu, hầu hết dùng loại súng Carbin M1, mỗi đại đội một đại liên 30ly, mỗi trung đội được trang bị 2 khẩu trung liên Bar (vì tàu chở vũ khí bị phát giác nên chúng cấp tốc phân phát số vũ khí này cho lực lượng địa phương Mỹ Tho và Bến Tre vừa mới tập trung để hình thành đơn vị Chủ lực Khu 2). Cộng quân chuẩn bị tác chiến trong những công sự phòng thủ chắc chắn từ Ấp Tân Thới lên đến Ấp Bắc và ẩn núp dưới những tán cây rậm rạp nên rất khó phát hiện.

Ngày 2/1/1963 lúc 07.00 giờ, 10 chiếc trực thăng CH-21 chuyển một đại đội của TĐ1/11/7BB đáp xuống phía Bắc ấp Tân Thới. Do nơi sương mù quá nhiều nên chuyển thứ nhì và thứ 3 phải chờ tới 9.30 giờ mới tiếp tục được.

Lúc 07.45 giờ 2 đơn vị Bảo An từ Diêm Hy tiến vào ấp Cai Tổng Vàng xã Tân Phú gặp VC phục kích sẵn nổ súng dữ dội, làm tử thương vị Đại Đội Trưởng và ĐDP ngay những giây phút đầu tiên làm mũi tấn công bị khựng lại. Cánh Hải Quân chở đơn vị BĐQ theo kinh Nguyễn Tấn Thành cũng bị trung đội du kích địa phương ngăn chặn quấy rối.

Trong khi đó, 10 phi cơ CH-21 đổ quân TĐ1/11/7BB xuống nơi bãi đáp phía Tây Ấp Bắc khoảng 200m, do không có phi pháo yểm trợ, Cộng quân từ các công sự phòng thủ ào ra tấn công dữ dội vào V đáp trực thăng. Một chiếc CH-21 chuyển quân bị bắn rơi ngay tại bãi đáp, một chiếc khác cũng bị rơi cách đó không xa, chiếc thứ ba định đáp xuống để cứu phi hành đoàn nhưng cũng bị trúng đạn và rơi ngay trước mũi tiến quân của thiết vận xa khoảng 500m. Một trực thăng vũ trang UH-1A đáp xuống cạnh chiếc trực thăng CH-21 bị rút để cứu phi hành đoàn đã bị bắn rơi lật ngược xuống ruộng. Một chiếc UH-1A khác cố gắng tiếp cứu đồng đội cũng bị bắn rơi luôn, 2 phi hành đoàn được cứu thoát nhưng cơ khí trưởng bị tử thương. Công quân đã bắn rơi tất cả 5 chiếc trực thăng.

Vào lúc 13.45 giờ, Chi đoàn 4/2 Thiết Quân Vận được lệnh tấn công vào Ấp Bắc đồng thời để giải cứu các phi hành đoàn. Giao tranh xảy ra khốc liệt, 8 xạ thủ đại liên 50 trên thiết vận xa M113 đã bị tử thương ngay trong đợt tấn công đầu tiên (có một SQ là Chuẩn úy Nguyễn Văn Nho). Đến 14.30 giờ, cả bốn hướng của cuộc hành quân đã bị hỏa lực VC chặn đứng.

Trận đánh kéo dài tới chiều, theo lời yêu cầu của Thiếu tướng Huỳnh Văn Cao, Bộ TTM đã tăng viện TĐ8ND. BCH/TĐ8ND gồm có TĐT: Đại úy Trần Văn Hai, TDP: Đại úy Nguyễn Đình Vinh, Trưởng Ban 3 Đại úy Nguyễn Văn Nghiêm, ĐĐT 81 Trung úy Phạm Huy Sánh, ĐĐT/82: Trung úy Nguyễn Văn Nghi, ĐĐT/83: Trung úy Tăng Thường Lực, ĐĐT/84: Trung úy Hoa Hải Đường, ĐĐT/ĐĐ80: Trung úy Nguyễn Nghiêm Tôn.

2 chiếc H-21 & HU-1A bị bắn rơi trên đồng lúa

Binh chủng Nhảy Dù hồi đó là lực lượng Tổng trừ bị duy nhất của quân đội. Chiến trận chưa đến nổi sôi bỏng như các năm về sau, hoạt động địch quân hầu hết là du kích chiến hơn là trận địa chiến. LĐND năm 1963 gồm 5 Tiểu đoàn tác chiến cùng các đơn vị tiếp vận, đảm trách nhiệm vụ “lính cứu hỏa” cho toàn quốc, mặt trận nào gay cán là được Tổng Tham Mưu gọi đi chữa cháy. Ngoại trừ những đơn vị đi hành quân xa, tại Sài Gòn hằng ngày đều có 2 Tiểu đoàn Nhảy Dù ứng trực: một Tiểu đoàn trực hành quân bộ (ground alert), với một đoàn xe GMC đậu sẵn trong doanh trại, có lệnh là lên xe đi. Một Tiểu đoàn trực hành quân không vận, được gọi là air alert: đơn vị ra nằm sẵn tại phi trường Tân Sơn Nhất, khi hữu sự thì lên máy bay đi can thiệp những nơi dầu sôi lửa bỏng. Nếu từ sáng đến chiều không có chuyện gì xảy ra, thì lính dù chỉ nằm dài bên cạnh những bộ dù được xếp ngay ngắn tại sân bay chờ lệnh.

Ngày 2 tháng 1 năm 1963, TĐ8ND có nhiệm vụ ứng trực không vận, một ngày trực có vẻ êm ả cho đến gần 5 giờ chiều thì có lệnh nhảy hành quân. Ngay sau đó, một quang cảnh thật là hấp tấp diễn ra, các sĩ quan vừa nhận được lệnh hành quân và bản đồ đang quay đầu bàn bạc với nhau, còn anh em binh sĩ mạnh ai nấy mang dù chứ không được huấn luyện viên kiểm soát như trong những lần nhảy bồi dưỡng hay nhảy trận khác.

Đến 6.00 chiều thì mọi người bắt đầu lên 7 chiếc Phi cơ C123 Fairchild với phi hành đoàn Hoa Kỳ. Loại phi cơ này thả dù bằng hai cửa, khác với C47 Dakota chỉ có một cửa [sau đuôi phi cơ]. Mỗi chiếc C123 thả được 40-45 quân nhân trong khi C47 chỉ chở được 25 người tối đa.

Lúc 6.30 giờ, Các vận tải cơ C123 bay đến trận địa và thả dù đợt đầu tại phía Tây Ấp Bắc gồm hai đại đội tác chiến và Tiểu Đoàn Phó. Vì quá gấp rút, các thủ tục kiểm soát an toàn và bố trí bãi thả dù không thực hiện được đầy đủ nên việc thả dù có nhiều sơ hở. Khi các cánh Dù còn đang lơ lửng trên không thì một cảnh tượng hãi hùng đang diễn ra từ mặt đất: đạn lửa chằng chịt như một bãi pháo bông, cộng quân từ tứ phía tấn công dữ dội bắn lên các cánh dù đang căng gió. Càng xuống gần đất, tiếng súng nổ càng chất chứa, đến khi đáp được xuống ruộng thì đạn bay vèo vèo, các chiến sĩ Nhảy Dù vội vã tìm nơi ẩn nấp sau các bờ ruộng.

Lúc đó khoảng 18giờ30, trời bắt đầu tối, tầm nhìn xa bị giới hạn. Một trực thăng H-21 vừa đáp phía sau bãi nhảy độ 300 thước bị một tia đạn lửa từ trong làng bắn ra đã kịp thời bay đi. Trời bắt đầu tối hẳn, địch quân ẩn nấp trong các hầm hố làm sẵn trong Ấp Bắc, quan sát đoàn quân Nhảy Dù vừa đáp xuống rất rõ, vẫn tiếp tục bắn ra như mưa nên việc tập hợp để lấy đội hình tấn công rất khó khăn. Đại úy Nguyễn Đình Vinh TĐP, cùng các Sĩ Quan vừa gom lại được đang bàn tính cách đối phó trong hoàn cảnh nguy hiểm này. Các vị này được biết là chỉ có nửa Tiểu đoàn nhảy xuống mà thôi, phần còn lại cùng Tiểu Đoàn Trưởng kẹt lại phi trường TSN vì trời tối máy bay không thả được nữa.

Một nửa TĐ8ND rơi tán máu trên một cây số ngoài đồng ruộng, địa thế sinh lầy di chuyển khó khăn. Tuy nhiên với quân số tập trung lại được, lực lượng Nhảy Dù cũng đã tấn công 3 lần vào vị trí phòng thủ của địch nhưng đều bị đánh bật trở lại vì không có phi pháo và pháo binh yểm trợ, chỉ có đại liên 30 là lớn nhất.

TĐ8ND cũng chẳng liên lạc được với Bộ Tư lệnh Hành quân ở Tân Hiệp, Mỹ Tho. Đến 10.00 giờ đêm, lợi dụng đêm tối, Cộng quân rút lui về hướng Đồng Tháp Mười và mang theo hầu hết tử và thương binh. Khi trời tờ mờ sáng thì tiếng súng thưa thớt rồi im hẳn. Sáng ngày 3/1/1963 hôm sau, các đơn vị Dù tập trung quân và tiến vào Ấp Bắc thì địch quân đã rút lui nên không một cuộc chạm súng nào xảy ra. Tiểu Đoàn 8 Nhảy Dù cũng đã thu thập được mấy binh sĩ nhảy dù rơi vào làng chiều qua bị địch giết, người còn đeo đai dù nhưng lá dù thì đã bị địch cắt mang đi. Chiều cùng ngày TĐ8 rút bằng đường bộ và khi ra tới đường cái QL-4 đi lục tỉnh, xe đò chở hành khách chạy ngược xuôi như chẳng việc gì xảy ra...

Nhận Xét:

Trận Ấp Bắc tuy là một trận đánh nhỏ so với những chiến dịch to lớn sau này trong chiến tranh Việt Nam như chiến dịch Ia Drang, chiến dịch Bình Tây Kampuchea, chiến dịch Hạ Lào hay mùa hè đỏ lửa nhưng ảnh hưởng của nó rất lớn, đánh dấu một biến chuyển, một khúc quanh trên đường lối chỉ đạo chiến tranh của cả ba phe tham chiến: VNCH, Hoa Kỳ và CSBV.

Theo Bác sĩ Hoàng Cơ Lân (nguyên Y Sĩ Trưởng SĐND, đã cùng nhảy dù xuống Ấp Bắc chiều ngày 2/1/1963 với TĐ8ND) nhận định rằng thất bại này của phe ta, hoàn toàn do sự thiếu kinh nghiệm bất lực của cấp chỉ huy chiến trường. Lý do chính là việc dùng người của Tổng thống Ngô đình Diệm, không tin những ai thật sự yêu nước và có khả năng, mà chỉ vì ưa nịnh hót và sợ đảo chính, đã cho giai cấp gà nhà nắm hầu hết chức vụ then chốt trong Quân đội. Trường hợp điển hình là việc điều quân một cách bết bát ngoài sức tưởng tượng trong trận Ấp Bắc. Không một cấp chỉ huy cao cấp nào của trận chiến có mặt tại trận địa (Tư lệnh Vùng, Sư đoàn, Trung đoàn, Tiểu khu...) để kịp thời có quyết định thích ứng, chỉ theo dõi diễn tiến và ra chỉ thị tại bộ tư lệnh hành quân ở Tân Hiệp, phó mặc các cán bộ cấp úy lo liệu tại chỗ. Thấy tình hình không ổn, Tướng Huỳnh Văn Cao mới gọi Nhảy dù xuống tiếp viện, song quá muộn và trong điều kiện vô cùng bất lợi khiến chúng ta đáng lẽ thắng lớn, mà đành phải chịu thua một địch quân yếu hơn chúng ta nhiều. Chỉ tội nghiệp cho những quân nhân của Quân đội ta đã hy sinh trong ngày 2 tháng 1 năm 1963 tại Tân Thới - Ấp Bắc vì họ đã không được chỉ huy đúng cách, và đặc biệt 18 chiến binh của TĐ8ND đã nhảy xuống vùng đồng lầy nước đọng này chiều tối hôm đó đã bỏ mình một cách oan uổng vì sự kém cỏi cũng như tính toán nhầm lẫn của những người chỉ huy đương thời.

Trận Ấp Bắc còn có một ảnh hưởng chiến lược lớn lao: trước hết đồng minh Hoa Kỳ đã đánh giá rất thấp tài năng của cấp chỉ huy VN trong cuộc HQ này và mượn cớ này để sửa soạn đồ quân ào ạt vào miền Nam, điều mà chính Tổng thống Ngô đình Diệm cũng không muốn! Thứ nữa là bộ máy tuyên truyền của CSBV ở Hà Nội mở hết tốc lực thổi phồng chiến thắng Ấp Bắc lên như một Stalingrad của phe cộng sản, vận động tinh thần quân cán và gửi thêm nhiều người và chiến cụ vào miền Nam từ sau trận này.

Tổn Thất:

- VC: Chết 41, tù binh 36, bị thương không rõ. (Theo lời của một cán binh CS tên Bình với chức vụ Tiểu đoàn phó có tham dự trận này kể lại trong quyển “Đồng Bằng Gai Góc” trang 88, 89 của nhà văn Xuân Vũ thì đơn vị VC của y tham dự trận đánh khoảng 200 người, bị thiệt hại khoảng 150 người, hầu hết Ban chỉ huy đều bị tử trận, Tiểu đoàn chỉ còn lại khoảng 50 người)

- Hoa Kỳ: Chết 3, bị thương 6, mất 5 trực thăng trong đó có 3 chiếc H-21 và hai chiếc HU1A

- VNCH: Chết 63, bị thương 109

- TĐ8ND: Chết 18, bị thương 33 kể cả 1 Trung sĩ cố vấn Mỹ.

← Tấm khiêng bằng sắt bảo vệ xạ thủ

Tại Ấp Bắc, các binh sĩ VNCH tác xạ từ trên mũi xe, lộ thiên, nhiều người đã trúng đạn tử thương trong những phút đầu của trận đánh.

HÌNH TRÊN: Trung Đoàn 11 Thiết Kỳ Hoa Kỳ hành quân ở tỉnh Hậu Nghĩa.
HÌNH DƯỚI: Các binh sĩ VNCH thực tập tác xạ với đại liên 50 trên thiết vận xa M-113.

Tài liệu tham khảo:

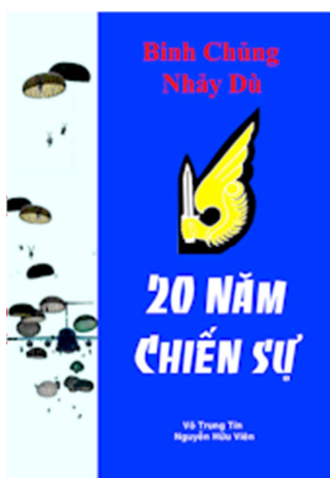
- Chiến tranh VN toàn tập 1963-1975 của Tiến sĩ Nguyễn Đức Phương, Làng Văn xuất bản 2001
- Battle of Ap Bac From Wikipedia, the free encyclopedia
- Đồng Bằng Gai Góc của nhà văn Xuân Vũ, nxb Xuân Thu California 1996
- Trận Ấp Bắc Thực Tế và Huyền Thoại Tác giả: Lý Tông Bá trên vantuyen.net
- Trận Ấp Bắc ký ức của một Quân Y Sĩ của BS Hoàng Cơ Lân trên trang nhà medicinemodernlife.com
- Và các cuộc phỏng vấn các chiến hữu Nhảy Dù.

Trích và cập nhật từ quyển “20 Năm Chiến Sự” - Binh chủng Nhảy Dù
Tác giả:

Đại úy Võ Trung Tín Tiểu đoàn Truyền Tin SĐND – 714-856-9202
Đại úy Nguyễn Hữu Viên Tiểu đoàn 3 Nhảy Dù – 714-897-1435
1246 S. Huron Dr. Santa Ana CA 92704
Email: 20namchiensu@gmail.com

Tổng Phát Hành: **Mr. Hải Võ**
1246 S. Huron Dr. Santa Ana CA 92704
Tel: 714-856-9202. Email: 20namchiensu@gmail.com
Giá quyển sách: **\$40.00USD** (Ngoài Hoa Kỳ: **\$50.00USD**)

Nguồn: Internet E-mail by Võ Trung Tín chuyển

Đăng ngày Thứ Sáu, July 29, 2016
Ban Kỹ Thuật Khóa 10A-72/SQTĐ/ĐĐ, ĐĐ11/TĐ1ND, QLVNCH